

I tanmateix detectem encara a la Garrotxa bastants topònims que es poden interpretar amb l'ajut del basc: *Oix*, *Bassegoda*, *Bestracà*, *Aguja*, *Olot*. Ens podem preguntar per la motivació del topònim. Si partim de l'accepció 'bosc', l'aplicació del nom a aquesta raco-⁵ nada no pot estranyar a ningú. Qui hagi travessat l'espessa i ombrívola fageda que creix al SO. de la comarca sap ja el que és un gran bosc. I és lògic pensar que les bosquíes, de faigs o de roures, pogueren tenir encara major extensió, ocupant bona part de la plana¹⁰ avui ben conreada. Si volguéssim partir de l'accepció 'precipici', trobaríem també raonable que aquella raco-¹⁰ nada que tanquen els imponents cingles de Puigsacalm, Cabrera, Aiats, Marbulenys..., rebés un nom com 'els precipicis', 'les cingleres'.

Les paraules de C. A. Torras, quan descriu la zona vista des de Sant Esteve d'en Bas, són ben il·lustradores: «De la sortida de dalt del poble es frueix d'un extens cop de vista sobre la plana d'en Bas y d'una bella perspectiva de les cingleres del Grau y de Falgars, del turó de Sant Miquel, dels rectes espadats d'Ayats y Cabrera, dels aspres penyalars de Llacers y de Joanetes, del majestuós Puigsacalm y de les verticals penyes de Santa Magdalena del Mont» (*Comarca d'Olot*, pp. 82-83). La plana està envoltada, per tant,²⁰ de cingleres, espadats, penyalars i penyes verticals. No hi ha inconvenients semàntics a l'etimologia que proposem. I de cap manera s'hi oposa l'aparició del nom en Ptolemeu.

S'hi pot veure, però, un inconvenient fonètic: per³⁰ què apareix sempre el mot amb -ss-, per tant amb consonant sorda, en la documentació medieval? S'esperaria que la sibilant s'hagués sonoritzat. Es podria trobar una justificació a aquest fet si acceptéssim que la llengua pre-romana es mantingué en les més apartades valls garrotxenques fins una data prou recent perquè la llei de sonorització hagués perdut vigència. Si sembla massa agosarada aquesta hipòtesi podem imaginar encara una altra possibilitat: que la població ja llatinitzada mantingués viva la consciència del caràcter no llatí del mot i que, en conseqüència, li donés un tractament distint del que aplicava a les altres paraules, tractant-lo com un fòssil lingüístic i perpetuant així una pronunciació antiquíssima. Altrament, reconeguem que hi ha -s- simple en la menció de 871,⁴⁰ la més antiga de totes i avalada per la perícia cartogràfica i filològica d'Abadal.

BASCO. Nom d'un pla, d'unes bordes i d'un barcanc en el terme d'Erill-la-Vall (V. de Bof, alta Ribacorça). Veg. Coromines, *Top. V. Boí*, s. v.: Coromines pensa en el basc *baso-ko* diminutiu de *baso* en el sentit de 'terreny rost', 'escarpat', 'estimball'. El lloc és damunt de grans ensulsiades, la d'Alta-Riba i la de Ribampiedro, i la configuració del terreny justifica³⁵ l'etimologia proposada.

BASCOLINA. Nom d'un veral al terme de Llesp. La terminació es repeteix en un nom de la veïna vall de Barravés, la *Font de l'Articolina* a Forcat (oït per⁶⁰

Terrado el 1982 *artikolina* a Forcat, *artigulina* a Ginast). Té tot l'aspecte de ser un diminutiu romànic, potser format per la fusió de dos elements (-ola + -ina). Recordem mots ben catalans com *pitxolí*, *pitxolina* (cf. *DECat* VI, 491a33), *ratolí*, *bestiolina*. Encara que no som massa inclinats a postular etimologies híbrides basco-romàniques, sembla però, que *Articolina* pot interpretar-se com 'la petita artiga', *Bascolina* haurà de ser 'la petita Basco' és a dir 'la petita zona d'ensulsiades'. El període de bilingüisme basco-romànic a la Vall de Boí degué ser molt prolongat, no ens ha d'estranyar que la toponímia ens ofereixi algun cas d'híbridisme. Però també serien possibles compostos de formació basca: amb -ola 'cabana' i -na sufix¹⁵ diminutiu; car *artika* seria també paleo-basc.

BASSEGODA, Puig de ~. Nom d'un dels cims més coneguts de l'Alta Garrotxa, a la partió d'aigües entre el riu la Muga i el Llierca ja bastant lluny de Bas (35 k. al NE.). Malgrat que no sigui excessivament elevat (1376 m.), la seva colossal mole en forma de piràmide el destaca entre les muntanyes de la rodalia i el fa ben vistent. Dóna nom a un ajuntament format per algunes masies i llogarets esparsos, el més important dels quals és Llorona.

PRON. POP.: *bassəgòda*, anotat així per Coromines en moltes i diverses ocasions: el 1932 al Molí de Sant Aniol, més tard en l'exc. 156 i en l'exc. 162 (1934-1936), per fi també a Oix en les seves vacances estiuenques dels anys 80. També Terrado va oir aquesta pronunciació a Oix l'any 1989.

DOC. ANT. a. 872: «et usque in cacumen montis *Bassegoti* et montis *Petrabugati* et collis *Principii*» (*Marca Hisp.*, col. 795), recordem que el coll de Principi és al peu Nord del Puig de Bassegoda; doc. publicat críticament en *Cat. Carol.* II, 177.9 (cf. 175.4, 6) datant-lo de 871); a. 1309: «*Bassagoda*» (Alart, *RLR* VIII, 69); a. 1362: «*Sancti Michaelis de Bassagoda* (Monsalvatge XVII, 240).

ETIM. Schuchardt, parlant de la tribu aquitana dels Basaboiates, ens posa ja sobre la bona pista: «*Basaboiates* --- liebe ich als 'Waldbojaten' deuten (vgl. *Oscidates montani vel campestris*), da bk. *bas* 'Wildnis' in *Zusammensetzung* soviel ist wie 'silvestris', z. B. *basajaun* 'Waldmensch' d.h. Art Rübzahl» ['ogre, gegant bosquetat'] (*Iberische Deklination*, 66). Per tant, podem pensar aquí també en el substantiu *baso* o *bas*, ara evidentment amb el sentit de 'precipici', 'cinglera', més que no en el de 'bosc'.

En quant a l'element -goda, ens recorda el basc -goiti, freqüent com a segon element de cognoms bascos: *Dudagoitia*, *Larragoitia*, *Madalengoitia* (cf. Mitxelena, *Apellidos*, 285). Es clar que la semblança entre el final de -goti de la documentació antiga i el -goiti basc pot ser casual: la forma llatinitzada *Bassegoti* pot estar en genitiu. Hauríem de partir d'una base com *BASSEGOTA i suposar que -GOTA és una forma ibera (indigètica) corresponent al basc -goiti, cosa comparable al que s'escau amb -beda corresponent al basc -bide 'camí'. Això ens evitaria acudir al recurs d'ima-